

K vybraným procesním aspektům zákona o odpovědnosti za přestupky

Tereza Domčíková

Cílem je navázat na články publikované v předchozích číslech časopisu *Ochrana přírody*¹ a rozebrat změny vybraných procesních institutů v souvislosti s čerstvě účinným zákonem č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

z předchozího čísla.

Nová úprava přestupkového řízení v zákoně o odpovědnosti za přestupky v mnohém navazuje dřívější úpravu v zákoně č. 200/1990 Sb, o přestupcích. Přestupkové řízení je však nyní upraveno komplexněji, zákonodárce do textu zákona začlenil i závěry konstantní judikatury správních soudů. Procesní ustanovení v zákoně o odpovědnosti za přestupky jsou koncipována s důrazem na subsidiaritu zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (srov. § 1 odst. 2 tohoto předpisu). Nadále tedy platí, že pokud zákon o odpovědnosti za přestupky či zákon upravující konkrétní skutkovou podstatu přestupku nestanoví jinak, použijí se ustanovení správního řádu. Vzhledem k detailnosti úpravy je však nyní prostor pro použití správního řádu omezenější.

Odložení věci

Poměrně častým postupem, k němuž se orgány ochrany přírody uchylují, aniž by zahájily řízení poté, co obdrží oznámení Policie ČR, je odložení věci. Účelem odložení věci je vypořádat se formálním způsobem s věcí v těch případech, kdy není důvod k zahájení řízení či nelze-li řízení zahájit. Postup popsany v přestupkovém zákoně se použije jen tehdy, byla-li věc oznámena či prošetřována v režimu zákona o odpovědnosti za přestupky. Pokud by například při kontrolní činnosti bylo zjištěno, že došlo k porušení právních předpisů, ale nejedná se o přestupek, není důvod takové zjištění formálně odkládat postupem podle přestupkového zákona.²

Důvody, pro které je správní orgán povinen věc odložit, jsou oproti dřívější úpravě

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

rozšířeny. Správní orgán je povinen věc odložit, jestliže není dán důvod pro zahájení přestupkového řízení, např. pokud oznámení neodůvodňuje zahájení řízení³ či pokud se nepodaří zjistit skutečnost odůvodňující zahájení řízení. Dalším důvodem povinného odložení věci jsou případy, kdy řízení nelze zahájit, protože podezřelý v době spáchání skutku nebyl pro nepřičetnost za přestupek odpovědný či nedovršil patnáctý rok věku nebo pokud odpovědnost zanikla aj. Smrt podnikající fyzické osoby či zánik právnické osoby jsou důvodem odložení věci pouze tehdy, pokud za přestupek neodpovídá právní nástupce.⁴

Mezi důvody odložení, které jsou založeny na uvážení správního orgánu o účelnosti vedení přestupkového řízení, patří jednočinný souběh přestupků⁵, pokud přestupky nebyly projednány ve společném řízení, ale správní trest uložený za některý z těchto přestupků lze považovat za dostatečný i ve vztahu k ostatním dosud neprojednaným přestupkům. Dalším důvodem fakultativního odložení je bezvýznamnost uložení správního trestu za přestupek v porovnání s trestem, který byl podezřelému z přestupku uložen v trestním řízení za jiný skutek.

Zatímco podle dřívější právní úpravy se rozhodnutí o odložení věci nevydávalo, nyní správní orgán věc odloží usnesením, které se buď pouze poznamená do spisu (zejm. v případech obligatorního odložení), či se oznamuje podezřelému z přestupku a osobě postižené přestupkem (fakultativní odložení).

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Odložení věci nezakládá překážku *rei iudicatae* (překážku věci pravomocně rozhodnuté), o odloženém přestupku tedy lze později vést řízení. Pokud by správní orgán nakonec řízení zahájil, dříve vydané usnesení o odložení věci se neruší.

Zahájení řízení

Podle § 69 PřestZ se podezřelý stává obviněným, jakmile vůči němu správní orgán učiní první úkon v řízení. Takovým úkonem je nejčastěji zahájení řízení podle § 78 PřestZ.⁶ Správní orgán je povinen zahájit řízení o každém přestupku, o kterém se dozví a postupuje z moci úřední (vyjádření zásady legality a oficiality). Vedle písemného oznámení je připuštěno i ústní vyhlášení, o němž následně správní orgán vydá účastníkům řízení na požádání písemné potvrzení. Pro zahájení společného řízení je nezbytné doručení oznámení všem podezřelým.

Oznámení o zahájení řízení o přestupku musí obsahovat popis skutku, o kterém má být v řízení rozhodováno (skutkový děj, místo a čas spáchání, aktéry atd.), a dále také jeho předběžnou kvalifikaci (tj. jaký přestupek je v okamžiku zahajování řízení v popsaném skutku spatřován). Pokud později dospěje správní orgán v průběhu řízení ke změně právní kvalifikace skutku, vyzoomí o tom obviněného.

Zákon nyní výslovně pamatuje i na případy, kdy bude v průběhu řízení zjištěn ještě další skutek než ten, pro který bylo řízení zahájeno. V této situaci je nutné, aby bylo dotyčnému zasláno oznámení o zaháje-

ní řízení o tomto skutku, které má opět obsahovat jeho popis a předběžnou právní kvalifikaci (jde tedy v podstatě o zahájení společného řízení).

Fakultativní ústní jednání

Zatímco dřívější právní úprava přestupkového řízení předepisovala obligatorní ústní jednání, nový přestupkový zákon vychází z toho, že řízení o přestupku *může* být ústní. Správní orgán tedy nebude povinen nařídit ústní jednání v každém řízení, ale pouze na požádání obviněného, bude-li to nezbytné k uplatnění jeho práv, popřípadě i bez požádání obviněného, bude-li to nezbytné pro zjištění věci či bude-li obviněným mladistvý. Správní orgán může nařídit ústní jednání rovněž na požádání poškozeného, bude-li to třeba k rozhodnutí o nároku náhrady škody nebo nároku na vydání bezdůvodného obohacení.

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody

Právo v ochraně přírody